

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД 7.

ЦАРИГРАДЪ, МАЙ 1871.

БРОЙ 5.

ВЪСПИТАНИЕ-ТО.

Дойдохъ до последне-то отдељение на въспитание-то, спрѣчъ умствено-то, и на това отъ горѣ имамъ само нѣколко забѣлѣжвания да прѣвимъ.

Това въспитаніе състои отъ двѣ дѣйствія; първо-то е събираніе-то на понятия и на знаніе отъ вънъ, и второ-то е развитието и упражняваніе-то на вътрешни-тѣ врождены силы и способности на умъ-тѣ. За да са опази равновѣсие-то на умъ-тѣ трѣбва всякога дѣл-тѣ тѣзи дѣйствія да са испытаватъ съврѣменно и равностепенно.

Въ това състон главна-та разлика между различни-тѣ системи или методы на учение-то въ училища-та. Нѣкои си учители гледатъ ученикъ-тѣ като празденъ съсадъ, който трѣбва да са пълни съ наукѣ, и метода-та на учение-то които слѣдуватъ е съобразна съ тѣзи идеи. Горкый-тѣ ученикъ си памѣтра всякога въ страдателен-тѣ залогъ; въ пищо не действува за себе си; всичко прїина, а пищо не издава. Като че му си е отворила дупка на теме-то, влива си, и по нѣкога съ тоягъ и ся запъгва въ главъ-тѣ му аритметика, граматика, землеописаніе, физика, химия, и пр. и пр. до колкото побира съсадъ-тѣ и още повече. Стига ученикъ-тѣ да дожи въ главъ-тѣ си тѣзи сухи правила, исключения, забѣлѣжвания, лѣточисленія, и не знамъ що друго, и учителъ-тѣ е задоволенъ, безъ да попыта или да поразмысли, знае ли ученикъ-тѣ да употреблява тѣзи сухи понятия и да ги присвои?

Стомахъ-тѣ му, да речемъ, може ли да

носи, да сиѣли и да усвои за да ставатъ часть отъ тѣло-то, тѣзи многочисленни и разновидни ястїя, хлѣбъ, спивъ, пено, варено и точено, що мудаватъ? ¹⁾)

Вѣзте въ училище-то на такъвъ единъ учителъ, и земите да испитатъ малко онѣзи ученици. Ще намѣрите момиченца и момиченца които на поисканіето видѣтъ чисто и буквально речь по речь цѣли страницы изустъ да ви изговарятъ отъ които книжъ да съ учили. Учителъ-тѣ ще ви погледнатъ усмихнатъ и съ голѣмо благодареніе ще чака да чуе да изразявате задоволствието си и голѣмо-то си зачудваніе на тойзи исполнински успехъ що съ направили тѣзи науки дѣца.

Но ако искате сами да са увѣрите за истински-тѣ степень на въпитаніе-то, прѣдложете предъ тѣзи дѣца нѣколко просты пытанія, несъдѣржаемы въ книгѣ-тѣ, върхъ тѣзи предметы, за да видите да ли разумѣватъ добре що съ учили, и да ли умове-тѣ имъ съ присвоили тѣзи понятия и ще намѣрите че говореніе-то имъ е плагиатско. Книгѫ-тѣ знать, а друго не знать. Не съ научени да размѣшливатъ и да разсѣждатъ самы. Такъвъз ученици ставатъ учени и не ставатъ въспитани. Знать много пиши, но не разумѣватъ какъ да са ползватъ отъ тѣзи понятия.

Това е единъ главенъ недостатъкъ въ Взаимноучителскѫ-тѣ методъ којто, зарядъ икономиѣ-тѣ, ся е въвела въ мно-

1) Прѣзъ денѣщи научихъ за единъ ученикъ Българие, което едноврѣменно съѣздвадо петнадесетъ разни науки!!

го Български училища, че помага на това машинично и буквально папагалско изучване из опредѣлены-тѣ уроци.

Идѣте въ училище-то на другъ единъ учитель, който държи другъ-тѣ идеи за въспитаніе-то и ще видите че той гледа да събужда и да развива и да укреплява вътрѣшни-тѣ умственни способности на ученици-тѣ си. Той не и нѣ дава по много науки отъ веднѣжъ да слѣдуватъ отъ колкото могатъ умове-тѣ имъ на пълно да проумѣватъ. Така и не дава да слѣдуватъ высоки науки додѣ не сѫ приминали прилично-то прѣдуготовление за да ги проумѣватъ. Той не имъ дава да научатъ урокъ-тѣ изъ усть и речь по речь да го казватъ, но съ свои-тѣ си души да даватъ разумъ-тѣ на урокъ-тѣ; много пати имъ дава урокъ и безъ книгъ, т. е. опредѣлява имъ иѣкой пѣдометъ, или иѣкоjk вещь, като на примеръ, настолица, перо, столъ и др. и покана ги да исписуватъ все що знаятъ за тога иѣщо.

Съ тойзи начинъ той събужда въ тѣхъ разѣщеніе. Нека ся научи едно-дѣте да мысли и дѣйствието на уморавливаніе-то въ вече почено-то. Както е тѣлесно-то движеніе и упражненіе необходимо нуждно при храненіе-то за да попаснува тѣло-то, така трѣба и умъ-тѣ да мысли, инакъ всички тѣзи изъ усть научени науки, ще сѫ като толкозъ несъмѣнни яснія, само да лежатъ тежки въ стомахъ-тѣ, и прѣтоварятъ безъ да хранятъ.

Не трѣбва да ви пытамъ кой отъ тѣзи два вида училища е по добъръ? Прѣлагамъ тѣзи мысли прѣдъ читателы-тѣ на Зоринцѣ-тѣ, защото знаемъ че иежду тѣхъ има учители, учителки, и наставители които ще знайтъ да оцѣняватъ що казувамъ.

Цѣль-та на училищно-то въспитаніе е да ся научи човѣкъ да мысли и да разсѫждава. Като ся е научилъ това искуство и чрѣзъ умствено упражненіе е развиъл и е укрепилъ умственни-тѣ си способности, тогава той зема всички тѣзи понятия отъ любословие, отъ исторій, отъ математикъ, отъ естественни-тѣ науки и ги смыла и усвоява.

Отъ това лесно ся вижда че има иѣкакви основателни науки, които въобще ся гледатъ като потрѣбни въ едно

свободно или либерално въспитаніе. Тѣзи сѫ науки-тѣ които ся прѣподаватъ въ добрѣнаредены-тѣ училища и колегии или лацени. Тѣзи науки сѫ избрани споредъ опыта-тѣ на учены-тѣ въ най просвѣщени-тѣ народы, като най способни за упражненіе-то и развиwanіе-то на умъ-тѣ. Човѣкъ-тѣ така въспитанъ може да забрави, като излѣзе по свѣтъ-тѣ, много отъ тѣзи иѣща, съ бытия, правила и пр. що е училъ въ училище-то, но полза-та отъ тѣхъ още стои въ здравый-тѣ му умъ и въ систематически павукновенія на разсѫжданіе, съ които той върши работѣ-тѣ си въ свѣтъ-тѣ.

Търговецъ-тѣ може да пыта що ползъ имамъ дѣло съдахъ въ училище и ся учили съ исторій, алгебра и други науки, които сега не ми тѣлѣзватъ въ работѣ? Така и лѣкаръ-тѣ и священникъ-тѣ и всякой другъ може да пыта защо да са учихъ тѣзи и онѣзи науки? Отговоръ-тѣ е че трѣбва тѣзи разни науки и за лѣкаръ-тѣ и за священникъ-тѣ както и за други-тѣ ако и да ги не употребяватъ послѣ, за да правятъ право-то равновѣсие въ умствено-то имъ въспитаніе, и да ги упражняватъ и да ги прѣдуготовяватъ като цѣли човѣци, на равноразвити, не повече отъ тѣзи странѣ и по малко отъ опазъ но съ пълно-то съразѣбрѣ което възбраниява пристрастіе и тѣсноуміе, да влѣзватъ въ особно-то поприще и званіе на косто Богъ ги е повикалъ да работатъ за добро-то на народъ-тѣ си.

СЛОВО ЗА ДѢЦА-ТА.

“Дърво на живота съ тѣзи които ѝхъ пригражнатъ.” Прит. 5 : 48.

Колко хубаво иѣщо е голѣмо дърво! Корени-тѣ му сѫ скриты подъ землѣ-тѣ но який-тѣ му и нѣ ся въздига на високо и показва голѣмъ силя. Колко прѣятно ся разпростиратъ клонове-тѣ му, и колко усмѣдителни на око-то сѫ зелени-тѣ му листіе! Легко-то шумѣніе на вѣтрецъ-тѣ като ги вѣе ся чува като музика на ухо-то. Всяка частъ отъ едно дърво е любопытна и заслужва за отъ близу испытуваніе.

По въ тойзи стихъ който зѣхми за текстъ-тѣ си Мудрецъ-тѣ Соломонъ го-

вори за едно "дърво на живота." Това е единъ видъ дърво, който никой отъ наист не е видялъ. Четемъ за това дърво въ начало-то на Библия-тѣ. Описва ни ся тамъ за онази прѣкрасна градина въ којкто тури Господъ Богъ Адамъ и Ева, като ги създаде, и въ срѣдк-тѣ на онази градина быше "дърво-то на живота." Това дърво имаше силъ да прави да живѣятъ до вѣка онѣзи които ядахѫ отъ неговъ-тѣ плодъ, и любопытно е че Св. Йоанъ Богословъ като описва въ Откровеніе-то, Новиятъ Йерусалимъ, спѣчъ Рай Божій, каза че видѣлъ да расте тамъ дърво-то на живота. Като си сподобимишъ ий да стигнемъ тамъ щеразуиъ тогазъ всичко за това чудесно дърво.

По тука въ текстъ-тѣ ии Соломонъ уприличава истиннѣ-тѣ юдростъ, или истиннѣ-тѣ религія на таквъзъ едно дърво. Той казва "ти е дърво на живота за всички онѣзи които їж приграждатъ, т. е. които ся държатъ за неї." Пытанието ии е сега въ какво прилича религія-та на дърво на живота? Отговорътъ е че всичко що учакувамъ отъ едно дърво или за помощъ или за утѣшение напървамъ го и въ религій-тѣ. Да разгледамъ нѣколко таквызи нѣща и да видимъ да ли не напървамъ и сѫщото въ религій-тѣ.

1. Първо-то нѣщо което търсимъ въ едно дърво да речемъ че е покрыва.

Когаю видимъ че ся заоблачи небето и бура наближава и даждъ завъля, ако нѣма нигдѣ къща, естествено е да тичамъ за покръвъ при най близино-то дърво; или ако бѣхте видѣли звѣръ или свирѣпо животно че иде да ви нападне, вѣројатно щѣхте да тичате до най близино-то дърво за да ся качите на клонове-тѣ иу и така да памѣрите покръвъ отъ опасностъ-тѣ. Пътишкъ-тѣ много пъти като е бѣль изложенъ на опасностъ е памѣрвалъ пощенъ покръвъ въ простираны-тѣ клонове на сънчесто нѣкое дърво. Въ нѣкои страни въ Африка толкозъ змii и други ядовити гадове ся напървватъ щото туземци-тѣ правятъ къщи или колиби на дървя-та, въ клоновете и тамъ живѣятъ.

Въ Английскѣ-тѣ Исторій ся чете за единъ царъ Английски който чрѣзъ покръвъ-тѣ що памѣрилъ въ едно го-

лѣмо дърво, отървалъ животъ-тѣ си. Побѣденъ билъ въ едно кръворолитно сражение и бѣгалъ за животъ. Гонители-тѣ му били близу. Що да прави? Видѣлъ единъ дѣбъ голъмъ, дебель и сънчестъ и безъ забавъ той ся качилъ въ гласъ-тѣ листи и ся скрылъ. Врагове-тѣ минували подъ него и го търсили но не го саникасали въ дърво-то. Така памѣрилъ царъ-тѣ покръвъ и животъ въ онова дърво. Онова дърво стои за много години врѣме неповрѣдено и носяше име Царскій-тѣ Дѣбъ.

Религія-та ся уприличава на дърво; защото дава покръвъ; покровителъ вѣщо е. Така чегемъ (Второзак. 33 : 12). "Възлюбенъ-тѣ отъ Господа ще обитаватъ въ безопасностъ при Него." Библия-та никазва че Богъ държи людѣ-тѣ си въ длань-тѣ си, и ги опазва както опазва зѣница-тѣ наоко-то си. Може ли да има по съвършено покровителство отъ това? Богъ толкозъ явно покровителствува онѣзи които сѫ Негови, щото и че христѣни-тѣ често усъщатъ спокойствие и безопасностъ като знаѣтъ че сѫ между истинни Христіани. Его единъ расказъ за това.

Прѣди нѣколко години единъ адвокатъ, отъ Филаделфиѣ въ Америка, пѫтувалъ по работѣ-тѣ си въ една редко-заселена страна. Цѣлъ денъ ходилъ съ конь саничакъ, и като ся привѣчерилъ нѣмало село нито гостилница дѣто да прѣнощува. Видѣлъ илко отдалѣченъ отъ пасъ-тѣ единъ чифликъ и ся отбилъ тамъ да проси пощенъ покръвъ за себе и за конь-тѣ си. Пріятъ билъ съ "лобъ дошелъ," и почанили го гостолюбиво да яде съ тѣхъ. Но следъ вечерѣ-тѣ, нѣкакъ си вѣзнѣло нѣщо въ умъ-тѣ му, и стърило му ся че видѣлъ нѣщо подозрително въ непознатый-тѣ си гостинникъ, и много ся убеспокоявалъ щото не можилъ да сѣди и да ся разговори съ него, но поискалъ да отиде на нощнѣ-тѣ си стаѣ. Подали му свѣщъ и го завели въ единъ стаѣ до стаѣ-тѣ на домакинъ-тѣ. Понеже носилъ отъ горъ си голѣмо количество пары, той захванѣлъ да мысли какво има да испелги ако сѧ тѣзи человѣци лоши. "Ето сподѣтихъ," рекъ той съ себе си, "таквъзъ едно отстранено място, дѣто ако ся вска на тѣзи хора да ми нападнатъ въ

съпътъ ми и да ми удушатъ или да ми закоятъ, кой има да чуе? или що има да ги възбрани? Тука за мене помошъ нимо нико пакъ могъ въ тъмнищъ да избѣгнъ!"

Съ таквъзи мысли въ умътъ му, разумѣва ся, нѣмало съпъ за него, и той ся рѣшилъ да бди цѣлѣ нощъ и да ся приготви колкото е възможно да ся бранни ако го нападнатъ. Съ това намѣреніе той затворилъ добрѣ прозорцы-тѣ и наструпвалъ предъ вратата-та столове-тѣ, масѣ-тѣ и каквото движими намѣрилъ въ стаії-тѣ. Като ся занимавалъ тѣй, той чулъ гласъ въ друга-тѣ стаії и още повече ся уплашилъ. Мыслилъ безъ друго че сѧ скроили какъ по добрѣ да го довършатъ. Отмахналъ столове-тѣ малко и ся навель та погледналъ прѣзъ дупка-тѣ за ключъ-тѣ въ вратата-та и що да види! Видѣлъ домочадие-то коленничани и баша-та приносяше Богу вечернишъ-тѣ си домашни молитви! Още и слушалъ тѣзи луны: "Благослови, Господи, страпникъ-тѣ, когото Твой-тѣ промыслъ е довелъ подъ стрѣхъ-тѣ и да спи тѣзи нощъ."

Не трѣбва да ви увѣримъ че тутакси станжало голѣмо промѣнение въ умътъ на устраженый-тѣ патникъ. Но сраменъ, но успокоење отъ страхове-тѣ си, той турилъ пакъ столове-тѣ на място-то имъ и не мыслилъ вече нико да заключи вратата-та; защото, ако и да не бѣше той самъ си богоизбрани христіанинъ, той знаеъ лобрѣ че можиъ безопасно да си легне и сладко да спи тамъ, и че кѫща-та дѣло ся боятъ Богу и му ся молятъ, безопасно място е да спи тамъ човѣкъ.

Тойзи домакинъ бѣше ся хванжалъ за дърво-то на живота, и намѣри той покровителство въ него. Това дърво покровителствувало него и домочадие-то му и странникъ-тѣ бойто спаваше подъ него-вѣ-тѣ стрѣхъ, ако и да не бѣше тойзи самъ си ся хванжалъ за това животворящо дърво.

Първо-то нѣщо което намѣрвамъ въ истинишъ-тѣ религии по което може тя да са сравни съ дърво-то на живота е това, че покровителствува. Во врѣме на опасностъ или бѣда, тя дава покръвъ на онѣзи които ся сѧ хванжали за неї.

(Слѣдува)

АФРИКАНКА МОМА.

Единъ корабъ плувалъ по море-то не далечъ отъ Африкански-тѣ крайморія. Не бѣлъ натоваренъ съсъ захаръ, памукъ, лървено масло или съ друго та-кова нѣщо, но пълни съ черни мажи, жени и дѣца, които били грабнати изъ кащи-тѣ имъ и ги закарвали на далеч-по място да ги продадутъ като роби. Тѣзи бѣдни сиромаси ги употребявали жестоко, и ги вързали били съ вериги въ корабъ-тѣ, и давали имъ само тол-коzy хранъ колкото да ги варди да не умратъ.

Но благодареніе на единъ военни Английски корабъ, който минувалъ отъ тамъ, хванжалъ корабъ-тѣ съ роби-тѣ. Тогазъ отнели вериги-тѣ отъ бѣдни-тѣ роби и ги завели на едно място въ Западна Африка, което си казва Либерія (Свободица), тамъ скоро намѣрили благополучие и христіанско наставление.

Между онѣзи дѣло ся отврвали отъ робството-то и нало и единъ мажъ съсъ женѣ си и едно малко момиче. Тѣ ся настанили на едно място, дѣло можали да слушатъ заради Господа Іисуса Христа, и проваждали момиченце-то си въ уччилище-то. Учителки-тѣ ѝ турили име Карлота Белъ. Казаатъ че това име ѝ било дадено отъ единъ госпожъ въ Англий която їх обдржавала съсъ свои вѣдни-вени.

Много отъ черни-тѣ дѣца скоро напрѣднали въ учение-то, но не било тѣй и съ Карлота. Изъ начало не могла да научи нещо, но прилѣжавала много, (и този начинъ е най добрий-тѣ и за тебе, малкий читателю).

Слѣдъ малко врѣме Карлота напрѣднала добре: четири или петъ годинъ прѣминжли и ѝ била толко момичето напрѣднала въ учение-то, щото стапала показователка, имала обычай да помага на учителки-тѣ, за туй учила нѣколко отъ черни-тѣ момичета свои ученици.

Но врѣме-то на слугуваніе-то ѝ било кратко. Един работя малко врѣме; и това трѣбва да учи всичца настъ да испълняватъ дѣлъности-тѣ си безъ отлаганіе. Като стигнала на седемнайсетъ годинъ на възрастъ, Карлота ся разболѣла, и единъ священикъ проповѣдникъ отишъ да їх види.

Благодарѣй ви, любезный Господине

мой, рекла му като простирала къмъ него слабъ-тѣ си ръкъ, благодарѣлъ ви че дойдохте. Желаяхъ много да видѣмъ. Искахъ да ви кажа че слово-то което проповѣдахте прѣди една година за свѧтъ-ть и добро-то съмѣ, настави мя да мыслѣмъ много за душа-тѣ си." Карлота му рекла още че като лежала въ къщъ-тѣ разсаждавала повече грѣшино-то си състояніе предъ Бога, отъ кокото го познавала по направъдъ, и че потърсила Іисуса Спасителя съсъ всичко-то си сърдце. О, наистинѣ, рекла тя, добре е за мене че си смирихъ. Научихъ ся да познавамъ Бога, научихъ ся да обычамъ Іисуса Христа.

Като лежала въ спомашкъ-тѣ си колибъ, отъ седмица на седмица разговарала ся всякога съсъ Свѧто-то Писаніе на постелакъ-тѣ си и казвала на всички-тѣ що дохождали да ѝ посѣтиятъ, че ся радвала много защото ся научила да прочита Писаніе-то.

Попытана била, дали бы искала да оздравѣе, рекла, желала бы да живѣемъ за да служъ Богу, но съмъ въ рѫцѣ-тѣ му.

Ако и да била доста слаба и тежко страдала, никакво съканіе не ся чуало изъ устни-тѣ ѝ, била всякога признателна за всякакво малко добро що ставало за нея. Най голѣма радостъ ѝ било да прочита Писаніе-то и да си моли. Единъ денъ рекла на единого отъ учители-тѣ си че жалпо-то на смиръ-тѣ ся отишло, и че Іисусъ бѣ всичко въ всичко въ неинъ-тѣ душѣ.

Но види ся да си много слаба.

Ахъ, отговорила, ще си отидѣ слѣдъ малко дни.

Усъвѣти ли че сърдце-то и спагата-ти изнемощеватъ?

Да, отговорила, но Богъ е само на сърдце-то мя и дѣлъ мой въ вѣкъ.

Единъ денъ прѣди смиръ-тѣ си Карлота повикала майка си и рекла, като умрѣ не трѣбва да скърбишъ: не трѣбва никой да плаче. Не искашъ да посите дрехи на сѣтованіе за мене, но по добре би било да си обѣщете въ бѣло, защото отхождамъ на благополучно място.

Слѣдующій-тѣ денъ приди да влѣзатъ зары-тѣ на сълице-то прѣзъ малкий-тѣ прозорецъ на колибъ-тѣ ѝ, тя рекла на баща си са ся помоли за нея. А слѣдъ

молитвѣ-тѣ пѣала една пѣснь.

"Увѣренъ катъ съмъ азъ добре
За душа-тѣ си на небеса,
Отхвърлямъ всички страхове,
Миръ има въ иоїж-тѣ душа."

Карлота тогазъ лежала си тихо, и слѣдъ нѣколко часа издѣхнала.

Као дигнели човѣци-тѣ тѣло-то ѹ да го погребатъ, момичета-та и всички-тѣ отъ училище-то вървѣли слѣдъ во-сило-то и плакали кога видѣли че туратъ въ земъ-тѣ тѣло-то.

Тази кратка Карлотина повѣсть нѣ учи три работи. Първо че трѣбва да правимъ въ многото наши благорѣмія толкозъ добри работи, колкото и Африканка-та е направила въ малко-то си благорѣмія.

Имашь ли ты, малкий читателю, много дарби и принадлежности, гледай да ги удвоишь и утроишь. "Комуто ся е дало много, много ще ся иска отъ него."

Второ, трѣбва да попытами себе си да ли смы стигнали да ся покаемъ за грѣхове-тѣ си, както Карлота, и да по-вѣрвамъ въ Іисуса Христа, щото чрѣзъ благодать-тѣ му да намѣримъ милостъ.

Трето, че трѣбва да правимъ каквото можемъ за помощь на онѣзи които проповѣдуватъ Евангеліе-то по други страни. Ако не бы имало благочестиви Христіани учители, Карлота щѣше да умре като една бѣдна идолопоклонка.

ЧЕЛОВѢКОЯДСТВО.

Чели смы въ вѣстици-тѣ и въ пѣтнически-тѣ описания, за диваци-тѣ, жители-тѣ по острови-тѣ на южный океанъ, какъ иматъ опытай да ядатъ тѣлата на врагове-тѣ убиты въ бой. Чели смы съ ужасъ и съ крайно отвращеніе ужасно-то описание на таквици угощениія дѣто тѣзи звѣробидни човѣкоядци насѣдвали около огнь-тѣ насыщаватъ звѣрска-тѣ си охотъ отъ печено човѣческо мясо. Може ли да бѫде нѣщо по гнусно и отвратително?

Но, ето, съвѣтъ трѣбва да исповѣдамъ че не само въ онѣзи далечни иѣста иꙗ-человѣкоданіи, но и между образованѣ-тѣ и просвѣщенѣ-тѣ народы си намѣрватъ таквици. Ей! Намѣрватъ си въ доста много села и градище по които ся получава и чете и наша-та Зорница.

Стреснахте ли ся отъ това което казахмы, и пытате ли, какъ може това да биде? Постойте да ви кажъмъ. Въ онъзи ужасни и гнусни угощениа за които сега говорихмы, разумѣва си, онѣзи диваци избиратъ отъ жертвы-тѣ си, кои сѫ по млади или по пълни и по крѣхки за идепіе; при това още избиратъ отъ закланы-тѣ тѣла пакъ онѣзи части които имъ сѫ по сладки, като мозъкъ-тъ, сърдце-то и др. Но сега тѣзи питомни-тѣ человѣкоядци които по наши-тѣ мѣста ся напирватъ, и тѣправятъ сѫщото, само че на жертвы-тѣ си месо-то и kostи-тѣ оставята и избиратъ което е по деликатно и по крѣхко а така и по сладко на охотъ-тѣ имъ. Земять честь-тѣ на человѣкъ-тъ и добро-то му име и ги ядатъ. Ядатъ душъ-тѣ вмѣсто тѣло-то.

Казватъ за онѣзи по дивы-тѣ страни человѣкоядци че който ся е научилъ единицъ да яде таквъз месо, ставало му толкозъ силна една страсть, щото ипогто маѣчио да ся отучи человѣкъ отъ неї; но даже онѣзи които сѧ пріели до единъ степенъ образованіе, за да ся вѣздържатъ отъ тозъ обычай, то пакъ като имъ ся случи да видятъ нѣкое дѣле, пълно, краснолично и крѣхко, врача ся у тѣхъ прѣдниши-та охота, и поревнува имъ ся да си поопекътъ отъ него.

Така и съ нашиенски-тѣ Етикурийци, които ся сѫ прѣдвали на това зло науки-новеніе. Щомъ видятъ нѣкого въ отлична честь, съ хубаво бѣло име, съ сърдце-то мягко и крѣхко, съ очи пълни отъ съчувствие къмъ злочесты-тѣ, и съ ръцѣ дѣятелни въ всяко добро дѣло, тозъ часъ имъ си иска да го опекътъ и да го изядътъ. Ако видятъ нѣкого учителя снабденъ съ науки, безукоризненъ въ поведеніе-то, и ревностенъ и вѣренъ въ испытаніе-то на длѣжности-тѣ си, ето ги глѣдни да си хапнатъ отъ него. Ако видятъ пакъ нѣкой школскъ настоятель който усѣща и оцѣнива длѣжности-тѣ на отговориство-тѣ на положеніе-то си, и ся старае вѣрно да дѣйствува за напредъдуваніе-то на истинско-то просвѣщеніе въ народа; или ако видятъ священикъ който припознава великъ-тѣ отговориство на свято-то си званіе и че Богъ ще поискъ отъ него като пастъръ отчетъ за безсмирины-тѣ души на тѣзи овци, и той ся труди съ назидателно, утѣшително и събудително проповѣдува-

ніе на Слово-то Божіе да испълни длѣжность-тѣ си и да храни и да пои Христово-то стадо, — ето какъ очи-те имъ жедуватъ да исвѣжтъ кръвъ-тѣ му! — Така и кждѣто видятъ родолюбецъ дѣтелецъ, прѣдприемчивъ человѣкъ, кждѣто видятъ избоженъ. Браведенъ маѣтъ, или слушатъ хвалби на нѣкої честни жена, чадолюбивъ майкъ, трудолюбивъ, скромни и цѣломудръ момъ, готови сѫ да правятъ угощениа на приятeli-тѣ, и приятелки-тѣ си, и да сложатъ прѣдъ тѣхъ кебабы, отрѣзаны отъ живи человѣци.

Като не имъ постига врагове-тѣ си да ядатъ, тѣ ядатъ и онѣзи които паричатъ приятели. Сѣдятъ събрани при трънезъ-тѣ и наблюжатъ на набодкѣ-тѣ си най драгоценни-тѣ честъ на тогози гражданина, на тѣзи женъ, на тогози священника или учителя и іж лапатъ и погльщатъ като най вкусни гозбж. Земять онова чисто и добро име на оногози благодѣтеля, и го турятъ на скарѣ и го пекътъ, и го посоляватъ съ лѣжъ и клеветъ, и съ голимъ охотъ го ядатъ.

Както въ Парижкы-тѣ локанты вма-готвачи толкозъ искусили да приправятъ и да прикрыватъ истія-та щото да не знае человѣкъ че яде, ягне ли, котка ли и пр. така става и много пати че ся дава и ся яде отъ таквъз гнусни ястія безъ да сѫ усѣщали онѣзи които сѫ го яли. За това пазѣте ся, читатели, като сте при таквъз гостопріенци, и внимавайте че юдете. Когато съсѣдъ-тѣ или съсѣдка-та ви подава набодкѣ и ви козва, "Заповѣдайте, обѣдвайте," т.е. земѧ дави съобщава нѣщо новинъ за тогози или онѣзи; нѣкоѣ опечена клеветица; то глѣдайте добре; защото чисто-то месо е дѣто ви слагать. Прилича из ягнешко печено по съ-всичко това, человѣческа пътъ е. Въ тѣзя клевети, и скрыти подозрителни прикаски които ви ся прѣдлагатъ за да съучаствувате ви въ раздаваніе-то имъ, убива ся честь-та на человѣка, изгара ся добро-то му име, обеспокоява ся и разорява ся домъ, приставява ся на народно-то просвѣщеніе, спира ся успѣхъ-тѣ на истинно-то, право-то и спасително-то, и може и чрѣзъ това да загинатъ вѣчно души-тѣ за които е Христосъ умръл на кръстъ-тѣ. — Пазѣте ся отъ таквъз ястія — бѣгайте отъ человѣкоядство-то.

ДОБРИ И ЗЛІ ЗНАКОВЕ.

Елена рекла на майкѣ си, мамо, Марія казва че е увѣреніа че ще унре пѣкой въ съсѣды-тѣ имъ, зашто чуда вчера прѣзъ поощь-тѣ да виѣ куче.

Майка й разбрала че пѣкое бѣдно куче е гладувало, или теглило отъ друго пѣщо и рекла, Надѣжъ си да си е насстыло вече съ пѣкою кокала що е памѣрило хвърлены на пѣть-тѣ.

Ей, рекла Елена; но злочестята Ирина е яного скърбна заради туй выеніе, зашто майка й е тежко болна, и бои са да не унре; а пай вече каго чуда и та самичка вратата-та и долапы-тѣ да пукатъ съ едно необыкновенно пуканіе, и сънувала че била обѣщена въ черни дрехи.

Не си сумнявай че страхъ-тѣ й за майкѣ й ще е направялъ да чуе и да сънува странны и необычни сънища; но колкото азъ многохъ да познаѣхъ състояніе-то на майкѣ й коїто видѣхъ вчера, та скоро ще си съзвеземе и сънища-та и гласове-те и лоши-тѣ бѣлѣзи ще излѣзатъ лъждини.

Таквъзъ бѣлѣзы, чедо яое, не треба да вѣрватъ просвѣщени-тѣ человѣци, а пай вече Христіани-тѣ като знаятъ че управляющій-тѣ всички-тѣ земни и небесни е Богъ, и на него требва да гледамы а не на псета и гарваны, и на сънища и плешки агнешки и кокоши грѣбнаци и пр. Това употребявахъ и употребляватъ язычници-тѣ, сирѣчъ идолопоклонници-тѣ които незнайтъ истиннаго Бога; но Христіани-тѣ които имаѣтъ въ рѫцѣ Св. Писаніе струватъ голѣмъ грѣхъ да туратъ вниманіе въ дни неблагополучни и въ бѣлѣзы и сънища.

ИМЕ-ТО МИ ВЪ ПИСАНИЕ-ТО.

Оланџи-тѣ землемѣщи въ Африкѣ о旎ковено употребяватъ туземцы-тѣ черни съ голѣмо прѣзрѣніе, както пѣкога Американцы-тѣ землестяжатели робятъ си. Единъ день излѣзъ единъ отъ тѣзи землемѣщи въ зѣдѣніе на конь и срѣщналъ единого чернъ коїто сѣдѣлъ на пѣть-тѣ и четири. Спрѣль конь-тѣ си при него и присмѣхателно го попытали.

— Каква е тази книга що държиши въ рѫцѣ-тѣ си и четешъ?

— Писаніе-то, отговорилъ чернъ-тѣ.

— Писаніе-то! рекъ землемѣщъ-тѣ,

тази книга не е никакъ за тебе.

— Найзече е за мене, рекъ Чернъ-тѣ съ дѣрзновеніе, зашто гледамъ имено си въ неї.

— Име-то ти! А дѣ го? и тозъ чеъ слѣзъ отъ конь-тѣ си и рекъ, покажи ми го.

Его го, рекъ злочестій-тѣ робъ, като турилъ пърстъ-тѣ си на рѣч-тѣ грѣши (1 Тим. 1; 25). Ето грѣши: това е име-то ми. Азъ съмъ грѣшенъ за туй име-то ми е въ книгѣ-тѣ.

Така и вы, малки читатели, требва да мыслите Писаніе-то като вашъ книга; зашто не само сте грѣши, но и другото ви име, чеда, малки чеда и дѣца измѣрватъ ся често и на много страни въ Писаніе-то.

НАПАДАНІЯ ОТЪ НЕПРѢТЕЛЬ-ТѢ.

Непрѣимѣрный-тѣ ви врагъ Сатана гледа виѣнѣ да вы удари въ наѣ слабо-то място. Славолюбивъ ли си? Той простира прѣдъ очи-тѣ ти словѣ-тѣ и прѣѣсти-тѣ на този свѣтъ. Завидливъ ли си? Той ти раздразнява съ дарби-тѣ, словѣ-тѣ и сподукѣ-тѣ на съдружини-тѣ ти, и та прави да си незадоволенъ съ положеніе-то си. Гиѣвливъ ли си? Той търси всякога съ що да запали огнь-тѣ въ душѣ-тѣ ти за вѣчинѣ-тѣ ти щетъ. Лѣнивъ ли си? Той представи като много голѣмы всички трудове които правишъ за добро-то на други-тѣ. За всеко пѣщо дѣто имашъ пѣкаква слабостъ, тамъ ти удари. Той не губи врѣме въ чуканіе на пѣкоки добре утвѣрдени и заключени вратата; по търси слабо-то място, или не вардено-то място въ крѣпость-тѣ на душѣ-тѣ ти.

На каквого усѣщаши че си отъ тѣло-сложеніе-то си, или отъ правъ-тѣ си е-сѣствено наклоненъ, тамъ гледай пай добре; зашто непрѣменно тамъ ще дойде врагъ-тѣ за да ти удари. Приготви ся съ багомоленіе и зеин си оржія-та съ които Господъ Иисусъ Христосъ снабдива всички онѣзи които искатъ отъ Него помошь и покровителство.

— Стой колкото можешъ противъ гиѣвѣтъ. Оть единъ искра може кѫща да си запали. Едно сило разг҃иѣваніе може и да ти даде причинѣ до животъ-тѣ си да скърбишъ. Бѣгай отъ гиѣвѣтъ.

СТИХОТВОРЕНИЕ.
“ТЕБЕ ЩЕ ВІДІК, СПАСІТЕЛЮ МОЙ.”

Te-be ще ви-дік, Спа-си—то—ло мой,
Ты кат' по-ни-кань при се-бе рабъ твой,
Отъ тѣхъ то-гасъ ще съмъ о-спо-бо-дій,

На не-беса; На не-беса.
Такъ въ не-беса Такъ въ не-беса.
Такъ въ не-беса, Такъ въ не-беса.

Отъ и-ску—ше--ні—я тукъ съмъ пік—нень И за-радъ грѣхове обрѣмененъ;
Отъ нача-ло.

1. Тебе ще видік, Спастелю мой,
На небеса, на небеса;
Ты кат' повыкашь при себе рабъ твой,
Тамъ въ небеса, тамъ въ небеса.
Отъ искушениѧ тукъ съмъ падъвень
И зарадъ грѣхове обрѣмененъ;
Отъ тѣхъ тогасъ ще съмъ освободень,
Тамъ въ небеса, тамъ въ небеса.
2. Все що отреждашь за менъ е добро,
Ты Спасе мой, ты Спасе мой!
Ты да мя пазиши отъ всякакво зло,
Ты Спасе мой, ты Спасе мой!
Въ тебъ до дѣ имамъ надеждѣ-тѣ си,
Мень искушитель не мож' повреди
Мене съ Духъ-тѣ си мя Ты подкрѣпи,
Ты Спасе мой, ты Спасе мой!
3. И да живѣк азъ още въ свѣтъ-тѣ
Неговъ не съмъ; неговъ не съмъ,
Но къмъ небе-то оправамъ си путь;
Тамъ е мой домъ; тамъ е мой домъ.
Радостна быва мо-та душа,
И все на тебе приноси хвалу;
Тебе ще любік и хвалимъ всегда,
Тебе Христе! тебе Христе!
4. Каго настане послѣдній-тѣ часъ,
Ты да си мой, ты да си мой.
Колко ще азъ да си радвамъ тогасъ,
Азъ да съмъ твой, азъ да съмъ твой!
Ты мя възлюби съ бескрайнѣ любовь,
Ты мя искуши съсъ свої-тѣ кръвь,
Тебе ще славік во вѣкы вѣковъ,
Тебе Христе, тебе Христе!

— За да бѣде вѣкой истиненъ Христіанінъ не ся иска всякога той да съсвѣршень человѣкъ; но това непрѣмѣнно ся иска, че той искренно търси съсвѣршенство, и съ всичкѣ-тѣ си силѣ ся подвизава дано го достигне. Така той ще показва успѣхъ, и ще напрѣдува и възлѣзви въ тѣсній-тѣ путь къмъ вѣченъ животъ.

— Твърдѣ много сж којо ся прѣпратъ за вѣрѣ-тѣ, писуватъ полемическа списанія и сж готови на бой да излѣзватъ заради богословски-тѣ си мнѣнія, по твърдѣ малко сж којо наистинѣ ся трудятъ да водятъ животъ безукоризненъ и предъ Бога и предъ человѣци-тѣ.

— Развратностъ-та. Развратностъ-та е чудовище толкозъ ужасно на глѣдъ, щото който ѹкъ вижда за първъ путь си отвраща отъ неїк. Но който често ѹкъ гледа, първо съжелява, послѣ търпи, и най сѣтии ѹкъ пригражда.

(Попъ. Англійскій Стихотворені).

— Благоразумній-тѣ като гледа по-грѣшки-тѣ на други-тѣ, поправа свои-тѣ.

Който ся отмѣщава пада по долу отъ врагъ-тѣ си; който прощава на врагъ-тѣ си, става по горенъ отъ него.

— Добра и чиста съвѣсть е одно все-гдашно удоволствіе.

Вѣ печатницѣ-тѣ на А. Минасіана
у Джамалік-ханѣ.